

Nr 104.

Av herr **Jonsson** i Haverö, *angående revision av gällande undervisningsplan för kristendomsundervisningen i folkskolan.*

I 1919 års undervisningsplan för folkskolan anges målet för kristendomsundervisningen vara att på ett sätt, som kan främja lärjungarnas religiösa och sedliga utveckling, giva dem en efter deras mottaglighet och behov avpassad kunskap om kristendomens uppkomst, innehåll och utveckling.

Men är verkligen denna undervisning i allo ägnad att främja barnens religiösa och sedliga utveckling, och är verkligen dessa kursplaner i allo avpassade efter deras mottaglighet och behov? På dessa frågor svara många lärare ett obetingat nej. 1919 års kursplan för kristendoms-kunskap innebar i så måtto ett framsteg i förhållande till tidigare kursplaner, att katekesen berövades sin suveräna ställning som grundval för undervisningen. Men själva innehållet i denna är fortfarande i stor utsträckning av sådan art, att den måste framkalla allvarliga invändningar från föräldrar och lärare som i sin uppfattning är påverkade av modern bibelforskning. Härmed åsyftas t. ex. de legendariska och övernaturliga berättelserna ur Jesu liv.

Läraren kan ju inte rätt gärna, även om han möjligen har juridisk rätt därtill, inför sina unga elever beteckna sådana berättelser såsom legender och myter — det förbjuder honom pedagogisk takt och hänsyn till barnens föräldrar, som kanske kan ta illa vid sig av lärarens "fritänkeri". Men om han *ingenting* säger, så lider hans eget sanningsmedvetande därav — om han eljest äger ett känsligt samvete — och han kränker faktiskt *barnens* tankefrihet, ty i sin barnsliga godtrogenhet uppfattar de naturligtvis berättelsen såsom sann i vanlig mening. Genom att ingenting säga tar läraren faktiskt parti för den ortodoxa ståndpunkten!

Det är naturligtvis i och för sig fullkomligt riktigt, att lärarna vid sin undervisning inte skall lägga an på att pränta sina personliga meningar i barnen utan försöka hjälpa dem att en gång självständigt bilda sig en övertygelse i religiösa ting, men som det nu faktiskt ofta går till i skolan, där läraren av pedagogiska skäl nödgas förtiga bibelforskningens fakta, impregneras barnen omedvetet med oriktiga föreställningar, som förhindrar och försvårar deras "självständiga ställningstagande" när de blivit mera mogna.

Därest legendariska berättelser ur bibeln överhuvud anses böra förekomma i undervisningen bör de åtminstone läsas i ett sådant *sammanhang*, att det

utan vidare framgår, att *det är fråga om dikter och legender och inte om historiska sanningar* av samma slag som barnen får inhämta i t. ex. svensk historia.

De bibliska berättelser, som man enligt undervisningsplanen skall läsa i folkskolan, är av sinsemellan mycket olika art. Legender, mirakler och berättelser med historisk karaktär eller sannolikhet är blandade om varandra. *Bergspredikan och liknelserna drunknar bland myterna*. På detta sätt kan man knappast sägas hjälpa barnen att en gång i framtiden själva bilda sig en religiös uppfattning.

En allmän revision av kursplanerna för kristendomsämnet synes därför högeligen önskvärd. Jesu tal och liknelser är det kursmoment som bör dominera kristendomsundervisningen i folkskolan, ty *här får vi verkligen en levande bild av Jesus, hans liv och verk*. Det torde vara en falsk föreställning, att de övernaturliga berättelserna om Jesus skulle vara lättare tillgängliga, pedagogiskt lämpligare som man sagt än liknelserna, och förresten är det ju också en *"pedagogisk" synpunkt att ta hänsyn till, om en händelse är sann, när den utges för sann!*

Särskilt tredje folkskoleklassens kurs påkallar en radikal revision. Den är på det hela taget pedagogiskt omöjlig. Och det är en illusion, att barnen skulle ha någon behållning av denna fortlöpande judiska historia från Moses till Mackedeerna. Det är en odräglig massa konstiga namn och ord och en abstrakt framställning. Härmed är icke sagt, att gamla testamentet till varje pris skall portförbjudas i den svenska folkskolan, men man bör icke i den utsträckning som nu är fallet syssla med det israelitiska folkets historia, ty det sker då till förfång för vad som är oändligt mycket viktigare, inte en legendarisk Jesusskildring eller ens kristendomens historia utan framförallt, såsom ofta nämnts, Jesu egen förkunnelse. Skall något läsas ur G. T. på högre folkskolestadium, så bör det bli några få ytterligt väl valda delar av profeterna.

Den revision av folkskolans undervisningsplan i kristendomsämnet, vilken här påyrkas, torde avse bl. a. och i främsta rummet

en sovring och en pedagogiskt riktigare gruppering av undervisningsstoffet på de olika skolstadierna,

en sådan omarbetning av de metodiska anvisningarna, att vid undervisningen klart och tydligt må framgå den olika karaktären och det olika värdet av det bibliska kunskapsstoffet, samt

beredande av en absolut central ställning åt Jesu förkunnelse med undanskjutning av sådant som för vår tids sanningsmedvetande är otillgängligt och vetenskapligt ohållbart i fråga om framställningen av Jesu person och liv.

På grund av vad jag nu anfört tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t
anhålla om en revision av gällande undervisningsplan för
kristendomsundervisningen i folkskolan.

Stockholm den 18 januari 1939.

Lars Jonsson
i Haverö.

I motionens syfte instämmer:

Lars V. Lindén.

Nils A. Larsson.

Hildur Alvéén.

